

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕД

СПИСАНИЕ НА СЖЮЗА НА БЖЛГАРСКИТЕ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

Годишен абонамент 50 лева предплатени. Обявления и реклами се приемат по обявените цени. Ръкописи не се връщат. Всичко, което се отнася до списанието, да се изпраща до редакцията в София, „Гурко“ 18

Статии от „Лозарски Преглед“ може да бъдат препечатвани само с разрешение от редакцията му.

Редактор: И. И. Хранков.

Илия Цонев.

(химик)

Химически състав на гроздовата мъст и виното.

Извлеченият от гроздето сок или така наречената гроздова мъст, представлява воден разтвор от инвертна захар (смес от глюкоза — декстроза и левулоза) с примес на сравнително не много големо количество други доста многочислени вещества, някои от които още съвършено неизучени. Мъстта е всякога по-тежка от водата, мътна с зеленикаво жълт цвят, сладък вкус, обикновено слаб мерис и кисела реакция. Освен вода и инвертна захар, гроздовата мъст съдържа:

1. Свободни органически киселини: ябълчна и понякога винена.
2. Соли на органическите киселини: винен камък, калциев тартарат, калиева и калциева сол на ябълчната киселина.
3. Джбилни вещества в ничтожно количество.
4. Белтъчни и други азотисти вещества.
5. Пектинести и слизести вещества.
6. Етерни масла в незначително количество.
7. Пигменти.
8. Минерални вещества, главно калий и фосфорна киселина, после натрий, калций, магнезий, железен окис, следи от алуминиев и манганов окис, сярна и силициева киселина, хлор и понякога следи от борна киселина и амониеви соли.

9. Въздухообразни вещества, главно въглена киселина и азот.

10. Екстрактивни вещества, природата на които точно не е определена.

Що се отнася до количеството на тези вещества в мъста, то е подложено на големи колебания в зависимост от сорта на гроздето, степента на неговото узреване, климатическите условия на даденото място и метеорологическите условия през годината, състава на почвата, различните болести по лозята и други обстоятелства. Така напр. в един литър мъст може да има от 100 до 300 гр. инвертна захар и от 5 до 14 гр. киселини, пресметнати като винена киселина. Относително ябълчната киселина е установено, че с увеличението на зърното нейното количество расте, достига известен максимум, а след това, когато зърното започва да умеква, постепенно се намалява.

Количеството на свободната и свързана винена киселина расте също с растенето на зърното, достига максимум едновременно с ябълчната киселина, след което остава постоянно, но с постепенното узреване на гроздето, свободната винена киселина постепенно се свързва с калия и минава във винен камък, така че в мъст от свършено зряло грозде може да липсва свободна винена киселина. Количеството на винения камък в мъста се колебае много; тъй като разтворимостта на винения камък зависи от температурата, то количеството му в мъстта бива толкова по-вече, колкото по-голема е температурата при която е получена мъстта.

Пектиновите и слизести вещества в литър мъст са от 3 до 10 гр; белтъчните вещества — от 1.5 до 9 гр.; пепел от 3 до 5 гр. Получената от мъстта пепел съдържа:

Калиев окис (K_2O)	60 — 72%
Натриев „ (Na_2O)	0.4 — 5.7%
Калциев „ (CaO)	0.4 — 6.0%
Магнезиев „ (MgO)	0.06 — 4.8%
Железен „ (Fe_2O_3)	0.09 — 5.5%
Алуминиев и манганов окис — следи	
Фосфорен анхидрид	P_2O_5 — 8 — 26%
Сера „	SO_3 — 3.6 — 11%
Силициев окис	SiO_2 — 0.8 — 4.7%
Хлор „	(Cl) — 0.33 — 1.0%

Освен показаните вещества, мъстта може да съдържа мед, ако лозята са пржкани със син камък.

Макар че се наброяват доста много сортове грозда, но всичките те само малко се отличават по своя състав, който, в общи чжрти, е следния:

Вода	78·17%
Гроздена захар	14·36%
Свободни киселини	0·79%
Азотисти вещества	0·59%
Безазотисти вещества	1·96%
Люспи и жрна	3·60%
Пепел	0·50

Виното се получава, като се остави да ферментира или чистия гроздов сок, или пжк този сок заедно с кожиците и семената на жрното, а понякога и заедно с чепките.

При ферментацията мъстта претжрпява големи изменения: някои от съдържащите се в нея вещества съжвршено изчезват, количеството на другите се изменя, а вместо тях се явяват нови вещества. При ферментацията на мъстта заедно с джибрите, част от съдържащите се в тях вещества преминават във виното. По такъв начин веществата, които се съдържат в младото вино, могат да се разделят, по своето произхождение, на три групи:

1. Вещества, които преминават във виното от мъстта.
2. Вещества получени от джибрите.
3. Вещества образувани при ферментацията.

От мъстта във виното минават: инвертната захар и то главно левулозата, тжй като декстрозата по-бжрзо ферментира и често съжвршено изчезва; инозит, който не ферментира, ябжлчна киселина, понякога винена киселина, винен камък, калциева и калиева сол на ябжлчната киселина и калциевата сол на винената киселина, джбилни вещества, понякога слаби количества от пектинисти, смолисти и слизисти вещества, често белтжчни вещества, етерни масла, пигменти и части от минералните вещества, а сжщо така и неизучени екстрактивни вещества.

От джибрите във виното минават: пигментни и джбилни вещества от кожиците и семките на гроздето, ябжлчна кисе-

Наименование на съставните части	Съставка на мъстта (гр. в литър.)
Вода	700—850
Захар (декстроза и левулоза)	100—300
Инозит	Следи
Свободни органически киселини	Ябълчна 1—3, 5—12 Винена 0—0, 3—4 Янтарна — Оцетна — Други —
Соли на органич. киселини	Винен камък 4—6—8 Калиева сол на ябълчната киселина Редко Калциеви соли на винената и ябълчната киселина Следи Други —
Джбилни вещества	Следи
Пектинови, декстринисти вещества и растителни смоли	3—5, 5—10
Белтъчни и други азотисти вещества	1·5—3—9
{ Хлоровил	—
Пигменти	{ Негови производни — Сини пигменти Няма, с изключение на някои видове Други —
Спирт	—
Глицерин	—
Ароматически вещества	{ Етерни масла Следи Сложни естери — Алдехиди и алдеидо-киселини — Други —
Неизучени екстрактивни вещества	—
Минерални вещества	3 5
Съставни части на пепелта	{ Калий $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ ст всичката пепел — Калций } Малко Магнезий } Натрий } Железен окис } Фосфорна киселина } $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{4}$ от пепелта Серна киселина } Хлор } Борна киселина } Малко Вжлена киселина } Следи Азот } Различни газове } Следи —
Газове	Следи
{ Различни газове	—

Изменение на сжставните части		Сжстава на виното (гр. в литжр.)
При ферментация	При зреене на виното	
— Изчезва отчасти или напълно	— Изчезва всичката или почти всичката	800—940 Следи, освен в слад- ките вина Следи
— — Образува се Следи ?	— Намалява се Намалява се — Увеличава се ?	1—3, 5—12 0—0, 3—4 0·6—1·5 0·2—1·2 ?
Намалява се	Намалява се	12—3·0
—	—	Малко или отсжт- ствува
Намалява се	Намалява се	—
Увеличават се	Намаляват се	0·2—2—5
Отаяват се Намаляват	Отаяват се Намаляват	Следи или отсжт- ствуват 0·5—1—5
Извлича се от кожи- ците и чепките	—	—
—	—	—
Извличат се от кожи- ците	Намаляват се	—
—	Получават се чрез окисление	—
Образува се	—	50—180
Образува се	Увеличава се	5—12
—	Понекоега се изменят; намаляват се	Следи
Образуват се	Образуват се	—
—	—	—
Образуват се	—	—
—	—	—
По-малко	Още по-малко	1—2—4
По-малко	Още по-малко	$\frac{1}{8}$ до $\frac{2}{8}$
—	—	—
—	—	Малко
—	—	Обикновено повече
По-вече	По-вече	$\frac{1}{10}$ до $\frac{1}{8}$
—	—	—
—	—	Следи
Много	По-малко	Следи
—	—	—
Сероводород и др.	—	—

лина и производни на хлорофила от зелените части на чепките.

При ферментацията се образуват: винен спирт и неговите хомоножни: нормални пропилов и изобутилов спирт, амилов спирт и др. От двуатомните алкохоли във виното се образува изобутилен гликол, от триатомните — глицерин, от шестатомните — понякога манит. Освен алкохоли във виното при ферментацията всякога се образуват киселини: янтарна, оцетна, маслена, капронова, каприлова, капринова, енантова и понякога мравена и пропионова.

Веществата образувани във виното не дохождат изведнаж в равновесие: в периода на така нареченото „зреене на виното“ в него стават цел ред бавни изменения, като от неговите съставни части се образуват нови вещества, които предават на виното нови свойства, а част от веществата, които са се съдържали в младото вино, се отделят от него.

Така напр. образувалите се при ферментацията алкохоли влизат във взаимодействие с киселините и образуват сложни естери: етилооцетен, етиломаслен, енантов и др. силно влияещи върху букета и вкуса на виното. Част от алкохолите се окисляват и стават в алдехиди: ябълчен фурфурол, оцет — алдехид. Част от пигментните вещества се окисляват и се утаяват. Утаяват се също така част от джбилните, пектиновите и белтъчните вещества и винения камък.

За по-голема прегледност на казаните изменения в състава на мъстта при превръщането ѝ във вино и в състава на виното при неговото „узреване“ привеждаме следната таблица взета от Babo и Mach: „Handbuch des Weinbaues und der Kellerwirtschaft“.*)

Освен указаните нормални съставни части, във виното се срещат много други, които или се образуват във виното при неговото заболяване (оцетна, пропионова, маслена и млечна киселина, слиз, манит, триметил амин, ацетамид, леицин, тирозин) или се внасят в него изкуствено във време на неговото приготвяне и пазене (сярна киселина от гипса при така нареченото гипсиране на виното, сериста киселина при пушенето на бжчвите със сяра) или пжк нарочно прибавени към него с цел за фалшификация. Последната група вещества е особено многочисленна и разнообразна. На виното

*) На страница 88 и 89.

прибавят всевъзможни бои, ароматически и захаристи вещества, спирт, смолисти вещества за увеличаване екстракта, консервируещи вещества, като салицилова, борна и бензоинна киселини, изкуствени сладки вещества като захарин, дулцин и др., за да изменят вкуса на виното.

При анализа на виното имаме два случая:

1) да се определи количеството на нормалните негови съставни части за да се изучи неговия състав и

2) откриване съдържашите се в него чужди примеси и ненормални части, за да се направи заключение дали виното е фалшифицирано или не, представлява ли то здрав продукт или е боледувало; дали е приготвено то по приетите във винарството прийоми, чисто ли е то или представлява смес от други примеси.

И. И. Хранков

Лозовата пероноспора (мана) и лекуването и.*)

Кога да се пръска против нея?

Пероноспората, известна между лозарите под името мана, е една от най-употошнителните болести. У нас тя вече няколко години вжрлува, причинява големи вреди и загуби, а през 1920 година бе катастрофална за цяла България.

Пред вид на горното и макар че през миналите години сме говорили и писали за нея, намираме за неизлишно и навременно да се повърнем на въпроса. Преди всичко нужно е да отбележим какво у нас повечето лозари не приготвят добре, правилен и *точен* разтвор за пръскане; а това е една от причините за многото и чести неуспехи от пръскането — затуй има и днес лозари които казват: „ха, пръскането ли? та и то гори листата.“ А други: „пръскането не помага против маната.“ В същност, обаче, и едните и другите са в заблуждение. И ето защо ние пак ще кажем какво при приготвенето на разтвора за пръскане *не само не е нужно, но е и вредно тегленето на варпа*. Не е нужно затуй, защото употребяването на вар бива повече или по малко нечисто — тя съдържа, както всеки знае, разни премеси, следователно действието и е различно. От туй пак следва че колкото и точно

*) По желанието на много нови абонати, тази статия поместяме на ново (Б. Р.)

да се притегли (отмери) варта, не е възможно да се приготви *точен* разтвор. А щом приготвения разтвор не е точен, в резултат ще имаме неуспех и вреда.

След гореказаното нужно е да отбележим какво *най-сигорно и точно* приготвяне на разтвора става с помощта на така наречените *реактивни книжки*. От тях се употребяват *лакмусова синя и фенолфталеинова бяла*. Такива книжки всеки може да си достави от всяка аптека или дрогерия и с тях може всеки да си послужи — и най-неграмотния: с тези книжки сме си служили през 15 години и винаги с пълнен успех.

Ето и самия начин за работене с тях: имаме напр. да приготвим общ разтвор от 100 литри. В един дървен сжд (никога не метален) се разтваря синия камък; разтварянето да се извършва с студена вода, а не с гореща, както някои правят. В друг сжд се приготвя варовия разтвор, като варта се взема произволно, но винаги се взема повечко. След приготвянето на двата разтвора, се пристъпва към размесването им. При последното ще си служим с реактивните книжки и то тъй: 1) ако си служим с синята лакмусова, най-първо ще я потопим (едно малко парченце) в разтвора от синия камък вследствие на което тя ще почервене. Подир туй ще се почне сипване (по малко и постепенно) на варовития разтвор и същевременно ще се бърка с някаква дървена бъркачка. Едновременно с сипването и бъркането, ще се потопва, на често, червената книжка до тогава до като почне да става пак синя. Това променение в цвета на книжката показва, че сипаната вар в син-камжковия разтвор е неутрализирала свободната сярна киселина в последния. С същата книжка, и според казаното, ще си послужи да направим общия разтвор или слабо кисел, който е за предпочитане, или неутрален. Значи да сипем *точно* нужното количество вар, ще ни послужи реактивната книжка — променението на цвета ѝ. 2) Ако ли пък си служим с фенолфталеиновата книжка, ще сипваме от варовития разтвор до тогава *до като белият цвят се измени в розов*. И тук ще постъпим според случая — дали общия разтвор да оставим кисел или неутрален.

От смесването на варовития с син-камжковия разтвор се образува калциев сулфат (гипс) и хидратен меден окис, който е неразтворим. За да укаже разтвора, веднага след пръскането, своето убийствено действие върху спорите (семенцата) на пероноспората, трябва да се остави слабо кисел за да има мед в разтворено и лесно разтворимо състояние в форма на сулфат. Постепенното пък и продължително действие на разтвора е осигурено от хидратния меден окис. Имено това последно съединение, под действието на атмосферната въгленна киселина, се превръща първо в неразтворим неутрален карбонат, а подире в разтворим бикарбонат.

Този последния ще попречи прокжляването на попадналите по-късно спори върху лозовите листа, следователно ще попречи заразяването на последните.

Гореизложеното сторихме, за да се схване от всекиго лошият резултат от лошо приготвения разтвор какъвто често правят у нас. Именно тук се срещат два случая: 1) в общия разтвор остава в голямо количество разтворена мед; такъв разтвор причинява изгаряне по листата, което се е случвало на много места и 2) общия разтвор не съдържа ни следа от разтворена мед поради многото прибавена вар; такъв разтвор не може да прояви веднага своето смъртоносно действие върху спорите и ето защо пръскането с подобен разтвор, в много случаи, бива неуспешно. На такъв разтвор, от една страна, се дължи голямото повреждане лозята през последните години, а от друга — на много късното пръскане — след появяването на пероноспората.

От току що казаното следва, че, едно от първите условия да имаме добър резултат от пръскането, е да пръскаме рано — преди появяване на пероноспората. Тук, обаче, се поражда друг важен въпрос — колко рано или кога именно трябва да се пръска? Защото, както много ранното тжй и късното пръскане, може да бжде неефикасно — безплодно. Да се отговори, обаче, съвършено положително на този въпрос е, сега за сега, невъзможно. С други думи невъзможно е да се каже, че 1-то пръскане трябва да се извърши тогава или тогава, II-то тогава и пр., защото периода за извършване пръсканията е в пряма и тясна зависимост от състоянието на атмосферата — температурата и влагата, а впоследствие от растежа на самата лоза.

Че подходяща влага и топлина са необходими за развитието на пероноспорните спори (семенца), това е вече известно. И от последните основни изучвания на известния френски професор по лозарството г. Ravaz и сътрудника му г. Verge се вижда, че най-подходящата топлина и влага за развитието и размножаването на пероноспората са за първата 20—25° С, а за втората 97—100% по хигрометжра т. е. една атмосфера наситена или почти наситена с влага. От казаното излиза, че термометжра, хигрометжра и барометжра се явяват като много важни помощници за определяне подходящите моменти и периоди за пръсканията. И от известно време се доста ползват от съвместните данни произхождащи от гореизложените физически уреди от една страна, а от друга — растежа на лозата. От тук се е явила и приложила идеята във Франция за създаване на специални станции (Stations d'avertissements), които имат за цел да указват на лозарите подходящите моменти за извършване пръсканията. В тези станции земеделската метеорология е намерила най-добро приложение и използване. И трябва да се

отбележи, че тези нови институти дават вече, с относителна точност, нуждните сведения на лозарите. *Желателно и време е и у нас да се обзаведат тези полезни станции, на първо време поне при всека земледелска катедра и при всичките земледелски училища.*

У нас сега ние препоръчаме на нашите лозари да почват с 1-то пръскане щом предугадят*), че приближава дъждовно и бурно време и когато по младите ластарчета има напълно сформироваи листца; така трябва да почват особено онези лозари, които имат повечко лозя с разчет да свършат до настъпването на критическия момент.

След 1-то пръскане добре би било да се извършат последующите всеки 8—10 дни (в зависимост условията за развитието на болестта), защото, средно, толкова време е нужно от заразяването на листата, за инкубационния период и образуването на нови *конидии*, от които ще излезат нови спори за бъдащите заразявания. Тъй или иначе пръсканията трябва да бъдат особено енергични от разлистването до пръцвяването, защото през този период растенето на зелените лозови части е, сравнително, най-силно и защото тогава става постепенно и постоянно образуване на нови листа, следователно през казания период поменатите лозови части са най-чувствителни и възприемливи към заразяване.

Независимо от гореизложеното ще посочим и следния практически начин — лесен и удобен за приложение от всеки, който би желал да си послужи с него за узнаване приблизително мента за пръскането и особено за пролетния период. Този начин се състои в следене и бележене хода на растежа. За тази цел, още от началото на развитието на лозовите летораста, се побиват, до десетина лози, гладки и прави летви о които се привързва по един летораст. Всеки ден се бележи, върху летвите, до където са стигнали върховете на леторастите, по който начин се добива интересно графическо изображение за хода на растенето. Щом се забележи, че чъртичките върху летвите, означаващи размера на ежедневните прирасти на леторастите, се приближават, което значи че растежа ослабва, може да се мисли че критическият период за пръскането приближава. А то е, защото ослабването на вегетацията, по него време, е обикновенно следствие на атмосферното охлаждане, което, в повечето случаи, бива последвано, през пролетта и летото, от бурно затопляне и дъжд. И, действително, който е следил условията, при които са се явявали и развивали, особено силните и опустошителни заразявания на пероноспората, ще да е забелязал, че те са свърпадали с тях — с горепосочените условия. Ето тук пак релефно изтъква голямата полза от съпоставянето на данните добити от растежа на самата лоза с тези дадени от мест-

*) А мнозина могат да предугадат.

ните показания на термометъра, хигрометъра и барометъра за узнаване, макар и с относителна точност, периода за пръскането.

Горните си бележки ще свършим с следното: *винаги и при каквито условия да сме, трябва да смятаме и гледаме да извършим 1-то пръскане рано — преди появяването на пероноспората.*

Н. Дечев.

Специалист лозар.

Недоимак на лозов материал.

Един от важните и болни въпроси, който вълнува българския лозар, е въпроса с лозовият материал — бил той див или облагороден. Недоимака на сжщия, както и високите цени що доби последният от 2—3 години — не виждани до сега у нас, както и на много други продукти, са предмет на деня. При цени 400—600 лева за 1000 резници и 4000—5000 лв. за 1000 облагородени лози, е мъчно възобновяването на лозарството ни.

Причината за високите цени на лозовия материал, както и много други артикули, са ненормалните времена. Войната и тук оказа своите злини, — намаляване на производството, увеличаване търсенето и спадането стойността на нашите пари.

В случая, както и при много други, не от беззначение е лошото положение, в економическо отношение, на дребния лозар, което е в връзка с онуй на държавата.

Както е казано по-горе, едни от причините за високите цени на лозовия материали са недоимака — слабо производство, от една страна, а от друга — голямото търсене, което е по голямо от предлагането; а до като сжществува това, спадане цената на лозовия материал е не мислимо. При това положение на нещата, дълг се налага на всеки ръководящ новото лозарство да дири изход за ориголирване цените на лозовия материал за да стане той достъпен и за най-бедната селска и градска лозарска къща. Как ще може да се постигне това? Кой би бил в сжстояние да намали цената на казания материал? Внос на лози от странство за сега е немислим при сегашния курс на наша пара.*) Да се надяваме, че държавата ще монополизира всецяло производството на лозовия материал и задоволи нуждите на лозарите, е абсолютно невъзможно.

*) По новия закон за земеделското производство, вноса от странство, на гладки американски лозови резници и облагородени лозички е забранен.

Къде тогава да се търси спасението? Постигнатото зло за частния лозар, това е зло и за държавата. Отговорът е: „Помогни си сам, да ти помогне и Бог“. Частната инициатива, в случая, не трябва да пасува, а каже своето. Здружаванията, кооперациите също да заиграят своята роля — особено производителните. Основаването на маточници за див лозов материал; работилници и вкоренилища за произвеждане на облагороден лозов материал също да се основат на кооперативни начала. Държавата да влезе посредник в това производство с своите премии и законоположения за насърчение на частната инициатива.***) Не малко могат да заслужат и общините с основаване на подобни маточници.***) Нека сжщите поискат от дирекцията за трудовата поземлена собственост част от мерата да им се остави за тази цел, което нема да им се откаже.

Едничкия, значи, изход да се здобие лозаря с евтен и доброкачествен лозов материал е в *здружаването* — в *кооперацията*, там ще се отгледат резници и облагородени лози сравнително много по евтено, от колкото сам ако ги отгледва или купува от други лица. Там той ще бъде гарантиран в качественоста и автентичността на материала, като в случая няма да си оставя работата и губи време с дирене лози от други места, а ще се снабди с такива неусетно — на мястото.

Възприеми ли се този начин на действие в лозарско отношение, безсжмнено възобновяването на лозарството ни ще се засили и не след много време ще видим засадени всички голи бърда с лозя.¹⁾

***) В сжщия закон са прокарани подобни положения.

***) Варненската напр. от 1912 г. има доста добър маточник (Б. р.)

1) Разбира се, че не трябва да се забравя какво голямото търсене на лозов материал, особено след последната война и до сега, е *сжжршено ненормално* явление вследствие на няколко сжображения и економически условия; за подкрепа на туй служи *факта* какво много доброкачествен лозов материал от държавните разсадници оставаше, в годините предшестващи последната война, неизползуван от населението *въпреки много ниските му цени*.

Ползуваме се от случая и джлжим да припомним, както писахме през миналата година, какво е *наложително* за в бждаще, при сжществуещото *настжрвение*, въпреки всичко, за садене много лозя, да се садят такива само с добри сортове грозда и *изключително и само на подходящи за лозата почви*, местоположение, изложение и пр. Това е *първостепенно* условие за настоящето и бждаще *модернизирание и стабилизирание* на лозарството и винарството ни (Б. р.).

И. И. Хранков.

Използуване на вкиснатите вина.

У нас на всички е известно, че ежегодно много бжлгарски вина стават жертва на оцетното вкисване, било поради лошото им приготвяне и обработване, било поради лошото им спазване и пр. И тази болест и развала на много вина се среща най-много през пролетта и лятото — през горещините.

Понеже едно вино с напреднало оцетно вкисване — с голямо съдържание на оцетна киселина, е негодно и неприятно за пиене, а и вредно е*) и понеже имаме запитване от няколко читатели в смисъл дали вкиснати вина могат да се поправят и употребят домашно, или да се оставят за оцет или дистилят за ракия, в следните редове даваме отговорите си: ако оцетното завкисване не е усилено, би могло, който би желал, да консомира чрез пиене с предварително обезкисляване на част от оцетната киселина; туй откисляване може да се получи с чист колциен карбонат (мраморен прах), неутрален калиен тартрат и др. Нужното количество от откислителната материя може да се определи най-сполучливо с предварителни опити върху един литър напр. вино за откисляване. По такъв начин се достига едно маскиране на острата оцетна киселина, но не трябва да се забравя, че болестта съществува и продължава, защото коренно излекуване на вкиснато вино може да се добие само чрез пастиоризиране — загряване до 63—65° С, чрез което се умъртвяват оцетните микроби.

При горното положение става наложително щото едно откислено вино да се консомира най-бързо; инжк, особено при благоприятни условия за оцетното вкисване, то бързо и на ново увеличава оцетната си киселина, която го прави негодно и вредно.

Когато вкисването е много усилено, следователно частичното откисляване не би направило подобно вино годно за пиене, трябва или да се остави за оцет, или да се дистилира за винена ракия.

Изобщо от едно на половина вкиснато вино може да се получи доброкачествена ракия с условие предварително да бъдат неутрализирани повечето от летливите киселини, включително оцетната, тжй че да не останат повече от $\frac{1}{2}$ г о $\frac{3}{4}$ гр. в литър вино. За тази цел ако може да се извърши химическа анализа, която би указала общото количество летливи

*) Съгласно френския закон за преследване фалшификацията на вината, вино с повече от 1°/оо оцетна киселина е забранено да се употребява за пиене.

киселини и онуй, което трябва да се премахне, би било най-удобно. Без такава, обаче, ще си послужим с следното средство, посочено от известния френски учен винар и химик г. Mathieu (Матио): налива се в казана около $\frac{5}{7}$ от обемът на виното за едно загряване, след което се сипва, малко по-малко, разтвор от содов карбонат като същевременно се бърка добре с дървена тояга докато боята (цветът) на виното се измени в тъмна при белите и зелена при червените; в последния случай в вината има малък излишък от содов карбонат. Ако се дистирира такова напълно откислено, а даже алкалическо вино, получената ракия би била лишена от оцетна киселина, но в замена би била блудкава порода отсъствие на летливи киселини; освен туй тя би могла да има бакжрен, а даже и амонячен вкус; последния продукт — амоняка, произлязъл от действието, при топлина, на алкаличната материя — содата, върху азотните съединения на виното, действува разрушително върху бакжрените стени на хладилната тръба и впоследствие придава бакжрен вкус на ракията. За избягване тези неудобства и неприятности, долива се в казана още неоткислено вино, като се бърка по гореказания начин до като се появи на ново нормалната боя на виното; по такъв способ виното притежава съответствующе — достатъчно, киселина.

Вместо содов карбонат, може да се употреби варяно мляко; в този случай, обаче, след постепенното вливане и бъркане на последното, трябва да се чака повече, защото ворта се разтваря доста по-бавно от содата; без тази предпазливост, даже и след доливане с неоткислено вино, общото вино може да остане алкалично, а в последствие да се придаде на ракията бакжрен и амонячен вкус.

Най-после, когато едно вино е силно завкиснато, за предпочитане и най-износно би било да се остави да се вкисне напълно — да стане не оцет още повече като се знае, че чистият винен оцет е продукт от първа необходимост, следователно е твърде ценен. И тук е уместно да се изтъкне, че всеки трябва да предпочита натурален винен оцет, даже с 2—3 лева на литър повече, от колкото да купува и консомира направен с есенция, фабричен спирт и разни минерални киселини; такъв оцет се продава на всекжде у нас и особено в София и за жалост, макар твърде вреден, мнозина го употребяват.

Vitis.

Сушата и средства за борба с нея.

Годината 1921 ще остане за дълго време паметна по своята изключително продължителна суша не само в България, но в цяла Европа. И тази грозна суша причини грамадни вреди и опстошения по много култури включително и по лозята. По повод на тези големи загуби от действието на сушата, намираме за добре и интересно да посочим на нашите лозари онуй, което г. Albin Marty пише по въпроса:*) „Много бяха лозарите, които изказваха оплакванията си без да търсят средствата за борба срещу печалните последствия от продължителната суша. А, между туй, тези средства за борба съществуват и даже отдавна са известни. Вън от поливанията (наводняванията), които не са възможни освен в някои благоприятствувани местности, съществуват други средства и способности за борба против извънредното изсъхване на земята.

Разумното употребяване на торовете, а особено на растителния хумос, оборски тор и пр. намаляват, отчасти, пагубните ефекти (действия, от сушата увеличавайки поглъщателната способност на почвата.

Често разрохкване на почвата, практикувано с мотики или различните лозарски плугове (разрохквачи, прашачи), които не правят буци, ще има за преимущество, унищожавайки разните треви и бурени, да отстрани една от причините за изпаряването, а от друга страна, благоприятствувайки размножаването и работата на микроорганизмите, да произведе максимална нитрификация.***) Понеже нитратите***) са големи влагопоглъщатели, приемат влагата от атмосферата и я складираат в почвата.

Opium: през горещите августни дни и в една необработена и суха земя, да се разкопае почвата на 15 или 40 см. дълбочина и да се раздроби земята; след няколко дни в тази земя ще се забележат следи от хладина. По този начин голяма полза е за лозата, която си възвръща така една част от изпарената вода, а същевременно се сдобива и с произведения азот. Прочее никакви треви, нито буци в лозята, защото вътрешността на буците не благоприятствува нитрификацията поради разределения кислород — последния е в по-малко количество.

В една последна статия приятеля ми Gallès изложи блестяще преимуществата от летните прашения на почвата в

*) Progrès agricole et viticole, № 50, 11 декем. 1921.

***) Почвен процес в който, при помощта на специални микроби, органическият азот се превръща в лесно приемлива форма за растителните коренчета (Б. пр.).

****) Соли на азотната киселина.

лозията. Практикувани рчно те са скжпи, но в замена всичките лозари знаят добре на какво увеличение на приходите съответствуват те. И шом като е доказано, че едно приходно увеличение трябва да ни възнагради за разносните по летните прашения, защо да се колебаем да подпомогнем лозата през активния ѝ период? Защо да се чуват оплаквания на лозари от сушата през август, когато те имат в лозята си буци и треви от май? Приложение на методите, които учителите ни проповядват отдавна: чистене на буренаците и тревите и прашения --- ето сигурното, макар и временно средство, против лошевините от сушата.

Едно повърхностно копане струва едно поливане, казваха старите. Остава въпроса за ржчната работа, която по настоящем е твърде оскждна. Затуй пжк покрай нея имаме механическата, която вече е доста усжвжршенствувана и дава задоволителни резултати“.

След горното хубаво и ясно изложение по въпроса, намираме за неизлишно да отбележим какво ние, през няколко годишната ни работа, имахме възможност да се уверим в целесобразността и ползата от препоржчаните средства и методи за борба против сушата.

Необходими осторжености и предпазвания при употребяването на химическите (фабричните) торове.

През 1914 и 1921*) години ние писахме по въпроса за тези торове поради което сега, вследствие запитване от някои читатели досежно торенето на млади насаждания от лозички, ще кажем няколко думи.

При засаждане на млади лозички винаги е полезно да се наторява с фабрични торове, а особено ако нямаме на разположение добре изгнил и спасен оборски тор или компост. Който, обаче, би употребил химически торове, трябва да знае че, при неумело употребяване, може да повредят вместо да ползват младите лозички. С други думи никога и никой не трябва да поставя тези торове направо върху коренчетата на младите лозички, защото, след първия паднал джд, се образува гжст разтвор от тора, който, поглннат от коренчетата, поврежда тези последните, следователно самата вегетация.

Когато фабричните торове не сжджржат сами по себе си вредни продукти, достатжчно е да бждат размесени, с

*) Да се види кн. 2-а от 1921 г. относно количествата на разните торове.

15-20 пжти от тяхното тегло, с пржст преди да се поставят в трапчинката около коренчетата и стжблото; по такжв начин образувания, след джжд, разтвор няма да има онази гжстота, която причиняви повреди, както е казано по горе. С амонячния сулфат, нитратите от сода (чилска селитра), вар и калий, калиен сулфат и хлорат; суперфосфатите и разните минерални фосфати, — с всички тези материяли човек има на разположение за доставяне на младите лозички азот, фосфорна киселина и калий при най-благоприятни условия. Разбира се, че азотжт може да бжде доставен и чрез органически торове, като: разни кюспета, суха кржв, гуано и др.

При 3-4 годишните лозички, когато тези сж образували значителни корени, няма неудобство и опасност, ако фабричните торове се поставят в трапчинки около лозичките. Може, обаче, с еднаква полза, да се поставят разпржснато върху почвата, защото, след разварянето им, те лесно слизат на долу — до корените, които ги използват. От последната практика може да се изключат само амонячните торове, напр. амонячния сулфат, особено в варовити земи, защото в тези става реакция, при която азотжт бжрзо би се изгубил в вжздуха.

И. И. Х.

Vitis.

Вржзване на лозавите леторасти в свржзка с плодородието.

Както много други лозарски работи, вржзването на лозовите леторасти се е вжршило и при старите наши лозя — негде повече негде по-малко. При новите облагородени лозя, обаче, вржзването се явява не като произволна, но *наложителна* работа. Понеже тая работа е една от твжрде важните и понеже се е вжршила и вжрши от мнозина без да й отдават нужното внимание и без да имат пжлна представа за голямото й значение, счетохме за добре да кажем няколко думи за нея.

За да има полза от вржзването на лозовите леторасти¹⁾ трябва това последното да се вжрши правилно, на време и разумно. Преди всичко за вржзването на леторастите трябва лозите да се снабдят с един или друг вид подпорки*). При телените конструкции пжрвото вржзване на леторастите се вжрши, когато последните стигнат до пжрвия тел сметано,

¹⁾ Вржзването на леторастите един о друг - без никакви подпорки, както мнозина вжршиха при старите лозя, при новите е немислимо, особено при младите и силните.

разбира се, от долу нагоре; второто — о втория тел и третото — о третия върху когото се полагат искаралите в повече летораста. Ако удължаването на леторастите продължи и след третото връзване, те може малко да се пинзират — да се сжкратят върховете им; тази последната операция, извършена при почване на цвтенето, принуждава към по-правилно и по-пълно завръзване (оплодяване) силнорастящите и наклонни към изресяване сортове.

Връзването на леторастите о коловете, трябва да се върши пак постепенно с растенето на самите летораста, а не на един път, както мнозина вършиха при старите лозя. Първото връзване най-добре е да се върши след прецвтяването, което е особено възможно за дребните лозари каквито са болшинството у нас; в противен случай това връзване се върши, когато леторастите достигнат 60 до 80 см дължина. Самото връзване трябва да става много грижливо и внимателно, за да не бъдат повредени, нито леторастите, нито бъдащето на реколтата. С други думи при връзването трябва да се гледа да не се откършат или пречупват леторастите, нито пък последните да се приближават и пристягат едни о други, както доста лозари вършат. Също, понеже е известно че всичките летораста на една лоза не изкарват едновременно, следователно в момента на връзването нема еднаква дължина, късите да не се връзват при първото връзване, а по-после — след като добият нужната дължина.

В действителност какво би произлязло и какво произлиза, когато и дълги и къси летораста се връзват едновременно, а особено когато първото връзване се върши ниско и притегнато? Резултата от такова връзване е винаги лош и то по следните причини: 1) известно е че за правилното и пълно прецвтяване на гроздовите реси, както и за по-голямото количество на тези, а в последствие за доброто и редовно развитие на плода, е потребно достатъчно топлина, светлина и въздух; поради туй ресите, които остават зесенчени между леторастите и листата, или сжвършено се изгубват (атрофират), или частично прецвтяват и завръзват, а някои даже мухлясват и изгниват; 2) частично или даже напълно завръзалите не могат правилно и достатъчно да се развият, следователно, в края на крайщата, и при благоприятно време зреенето бива непълно и 3) при неблагоприятни пък условия — джждовно и хладно време, а още повече джждовно и топло, особено в края на зреенето, засенчените гроздове повече или по-малко мухлясват.

След гореказаното вярваме, че е ясно за всекико колко важно е връзването на лозовите летораста и как внимателно и сериозно трябва да се върши то.

Конкурс за народно гориво*)

(Индустриално използване на спирта).

В една от миналогодишните книжки на „Лозарски-Преглед“ ние писахме по тоя въпрос, но намираме за много уместно и полезно и следното тжй като сжщия въпрос е от грамадно и сждбносно значение за бжлгарското лозарство, а сжщо и изобщо за бжлгарското земеделско стопанство.

„Земеделското сдружение в Béziers (Беzie) благодарни на големите и малки лозари, които до днес му помогнаха морално и материално за успешния изход на „конкурса за народно гориво“. То смята какво всеки лозар, лично заинтересован от туи дяло от общ интерес, трябва да му принесе своята дан. По този повод то отправя на всички лозари следния позив:

Господине, по-рано ние имахме честта да Ви помолим да спомогнете за конкурса за народно гориво инициативата за който бе взело Земеделското Сдружение в Béziers. Ние си позволяваме да Ви припомним на кратко щастливите последиствия за общото ни земеделие и специално за южното ни лозарство от успеха на конкурса.

Спиртът от Север, т. е. от захарното цвекло и други жрнени материи, минавайки изцяло в индустрията и моторите, плодовите и винени спиртове ще останат изключително за устна (човешка) консумация и за стерилизация в винарството. За задоволяване на тези последни нужди, плодовите спиртове ще трябва да бждат произвеждани в по-големи количества и дистилацията ще засегне едно по-големо количество южни вина — първо повредените, после най-слабите и най-подир и от добрите, ако би потрябвало. По този начин пазарят би се облекчил по обем и би се подобрил по качество, а тези два фактора, в края на краищата, биха чувствително помогнали и докарали едно уреждане и установяване пазарните цени на вината, което винаги би било задоволително за производителите.

За постигане, обаче, на тези благотворни резултати, трябва всички, прямо и косвено заинтересовани от дялото, да дадат пжлното си сждействие; инжк — без общи усилия и подкрепа, ние рискуваме да не бждем достатжчно последвани от другите заинтересовани центрове.

От друга страна, ако получените резултати са твжрде задоволителни, теоретически и материално, не остава освен да добием още нова финансова сила за да дадем на работата по конкурса за народно гориво всичките условия за пжлен успех.

*) Progrés agricole et viticole, № 51, декември 1921 г.

Ние искаме да вярваме, Господине, че Вие ще пожелаете да дадете на Земледелското ни Сдружение финансовата Ви подкрепа и ще му съдействувате за крайния успех“.

Напоследък прочетохме и превеждаме следните няколко редове, които дават още по-големо осветление по горния тжй важен въпрос.

На 8. IV. т. г. в Béziers (Франция) на общото събрание от представители на лозарската конфедерация, такива на дистрикторите на вина от Ю. Франция и на ония на индустриалния спирт (предимно от захарно цвекло) от С. Франция, се констатирал пълния успех от опитите със спирта като материал за „народно“ гориво и се постигнало единодушно съгласие за в бъдеще за вътрешния пазар, засегащ човешката консумация, да се допускат само плодовите спиртове (от вино и др. плодове), а другия спирт да служи изключително за индустриални цели, за осветление и пр. Върху тази основа, при известни уговорки и пояснения, събранието решило да помоли и настоя пред парламента за по-скорошното узаконяване на приетото положение „в интереса на общото земледелие и на народната отбрана“, И. И. Х.

Vinifera.

Лозата, времето и пролетните слани.

Под горното заглавие прочетохме*) долните мисли и данни, които са много интересни и за нашите лозари: сега растенто е в голямо закъснение спрямо онуй от миналата година по същата епоха. Често вали, повече или по-малко наведнаж, и между дъждовете температурата остава ниска. Следствието от туй е едно забележимо спиране и една голяма нередовност в развитието на младите филизи. Така в съседство на филизи, имащи 15—20 с/м джлжина, други едва се показват; върху първите цветните реси се явили, а върху вторите още нито следи. И тези филизи, каквато и да е джлжината им, изглеждат все повече „нежни“ — слаби; с удължаването им, те отжняват и изглеждат да губят първоначалната си сила.

Ресите са по-малко от миналата година — една или две на филиз, а много рядко три. Впрочем това не е за чудене, като се знае че те не се явяват в повече *освен при топло време*. От друга страна показалите се реси се развиват като филизите, върху които са — вместо да наедряват, те остават слаби, отжняват с признаци да се обжрнат в мустачки. По този начин сега изгледите за бъдещата реколта са далеч от задоволителни.

Независимо от горното, положението се влоши, поне в няколко центрове, от падналите на 20 IV. слани, които причиниха, изобщо, чувствителни повреди вжн от онези, които бяха причинени, особено в Ю. Франция, от сланата на 30. III. при студ до -7° C; от тази слана още тогава, в някои места, тазгодишната реколта е била *напълно* унищожена. При втората слача — 20. IV., с температура до $-3-4^{\circ}$ е последвало най-голямо повреждане по-най-сочните и нежни части на филизите — върховете, като по-затвърделите са били повече или по-малко запазени; по този начин повредите са неправилни, т. е. върху една лоза напр. се намират, в съседство, попарени, а в същност измръзнали филизи, а други съвсем запазени.

При такова положение какво да се прави? Ето що:

1) да се прищипят, над цветните реси, здравите филизи; по този начин се избягва да вземат те всичката сила от лозата.

2) Тези филизи, които са измръзнали до над ресите, да се оставят както си са. Пинзирането на върховете им от сланата в нищо не ще повреди на реколтата.

3) Филизите, които са повредени до под ресите, с запазена основа, трябва да бждат премахнати, защото те не ще дадат освен пръчки, които не ще бждат използвани при бждащата резидба и

4) най-после филизите, които са напълно повредени, се оставят без внимание.

След всичко гореказано ржководната идея, в случая, трябва да бжде: да се направи и улесни развитието на останалите, по человете или плодните пръчки, здрави резервни и спящи пжпки с унищожаването на непотребните филизи и с намаляването на онези, които ще бждат потребни.

Разни:

Против повредите от градушката на лозята и другите полски посеви *единственото сега най-сигурно средство, е застраховката*. Ето защо нека всеки стопанин, който още не е направил застраховка, побърза и се отнесе до респективната си община, която *по закон* е задължена да дава всички сведения и улжтвания и да извършва *безплатно* нужните оформявания по същата; по такъв начин всеки грижлив стопанин, срещу заплащане на сравнително малки премии, осигурява значителна част от очакваните си приходи, а следователно и достатъчно спокойствие пред бурните и градоносни облаци през пролетта, летото, а даже и началото на есента.

Лозари и земледелци, не отлагайте застраховката на полските Ви имоти за да не се каете, както мнозина всяка година правят. Застраховайте преди падане на градушката, за да получите обезщетение; туй толкоз полече като знаете, че *застрахователното Отделение при Българската Централна Кооперативна Банка в София* е обществено учреждение, основано с закон от 1910 г., *печиващо на принципа за взаимопомощта и не преследвайки никакви печалби*

След създаването му, държавата престана да опрощава длъжци върху имоти пострадали от градушка, а Бжлг. Земл. Банка отпуща заеми, срещу залог на полски имоти, само когато те са застраховани от градушка (чл. 23 от горесцитирания закон).

* * *

До днес, 16 того, са платили абонамента си 550 стари и нови абонати, на които редакцията изказва най-голяма благодарност, а неплатилите моли да побързат и се изджлат.

* * *

В свръзка с появилите се тая пролет *сиви червеи*, в някои центрове в голем размер, е бил командирован, в пловдивско, г-н Илчев от Царския ентомологически музей. Той е обходил някои силно нападнати места, като: Перушица, Марково, Фердинандово и др. и, между другите познати средства за борба с тези паразити, е препоръчал, след като е направил сравнителни опити, пръскането на лозите с смес от обикновен бордозов разтвор, който се употребява против пероноспората, с 2⁰/₁₀₀ (2 на хилядата) парижка зеленина. Г-н Илчев, с когото се срещаме и има любезността да ни даде горните сведения, за които редакцията му много благодари, ни увери че от казаното отровно пръскане се добили много добри резултати — червеите измирали.

* * *

Предидущата тройна книжка и сегашната са под редакторството само на И. И. Хранков съгласно писмото на старото постоянно присъствие от 19.IV. т. г. под № 170, понеже новоизбраното още не е приело делата на съюза и сп. „Лозарски Преглед“. С това писмо Хранков бе поканен да продължи редактирането, на тяхна отговорност, *до като новото постоянно присъствие приеме съюзните дела.*

* * *

Времето и посевите.¹⁾ Никога в течение на последните четридесет години и повече средната месечна температура на месец март не е била така висока, както тази година; тя общо за царството сега е по висока от нормата си приблизително с 5 градуса, а това ще каже, че сумата на средните дневни температури сега е със 155 градуса по голяма от нормалната сума за месеца. Максималната температура всякъде е сравнително твърде висока и се е случила на едни места на 12, а на други на 22 март. Минималната температу-

*) Из *Земледельско — Метеорологичен бюлетин* за м. март т. г.

ра навред се е случила на 19 март и редко друга някоя година е била по-умерена; тя в София, например, сега е — 3·5, лани е била —5·6, а на 8 март 1899 г. е спаднала, както никога, дори до —18·4 градуса по Целзия. Ваяляо е редко. Изобщо добър и повсеместен джд, примесен тук-таме със сняг, е ваялял само на 27 и 28 март; на 3 и 4 и 22 и 23 март е имало изобщо умерен валеж на доста места почти само в западната половина на царството; после на 15, 16 и 17, както и на 29, 30 и 31 март е ваяляло само тук-таме и повечето слабо, а всички останали дни на месеца навред са минали без валене. Общо за царството месечната сума на валежа, сжщо както и миналата година, е приблизително сжс 60 на сто по-малка от нормата за март, като се падат едно на друго всичко по 16 литри наваяля вода на всеки квадратен метър земя. Отделно в окръжите Пловдивски, Варненски и Шуменски дефицита на валежът е значително по-голям. Ветровитостта изобщо е доста умерена. По-ветровити са били дните на повечето места през третото, а само на някои места през второто десетдневие на месеца. Едно на друго числото на ясните дни е 10, на мрачните 3 и на облачните 18. — Гърмотевици е имало на 28 и 29 март в Разград, Месемврия, Казанлък, Кърджали, Дювлен и други няколко места.

За успешното и навременно извършване на полските работи, времето в течение на целия месец е било навред в страната необикновено благоприятно. Уработено е всичко, що не е могло да се привърши до настъпването на зимата и е продължила започналата още през февруари сеитба на ржж, ечмик, лимец, овес, както е продължило или започнало и саденето и сеитбата на леще, фий, уров, люцерна, бакла, арпаджик, пролетен мак, слжничоглед и пр. Подготвени са и парниците и са насеяни разните семена за разсад, изорани са сжщо и нивите, предназначени за по-късни пролетници и летници. Към края на месецът е започнало, на доста места, саденето на картофи и сеянето на лещ, коноп, захарно и кржмно цвекло, а по-някъде в Търновски окръг е започнало рано-рано и саденето на царевичата. В Кушуквапко започнало и саденето на фасула, а и тютюневия разсад бил вече почти готов за садене. Сжщо и в Пещерско и други някои места било започнало саденето на фасула.

При доста добрата влага, запазена в почвата още от зимата, топлото време през март, а и преваяляванията, макар и слаби, много са помогнали на есенните посеви да се засилят навред бързо и достатъчно да се поправят и сгжстят дори и там, където бяха останали много редки и слаби поради неблагоприятни условия при сеитбата им. Доста бързо и редовно е отивало навред и поникването на пролетните посеви. След падналия джд в края на март, всички посеви са се засилили още повече, като, при това, са останали навред чисти от бурени.

В лозята е кипела усилена работа през целия месец и то при необикновено благоприятно време. В по-голямата част на страната откриването и резитбата са привършени. Привършено е и риголването на места за нови лозя. Към втората половина на март вече нав-

ред било започнало работенето на гладкия материал и засаждането на лозята и то в значително по-голям размер, отколкото миналата година. По липса на достатъчно количество облагородени лози, доста риголвани места ще останат незасадени.

Гюла навред е изсизмувал добре и гюлицата са обработвани най-своевременно.

Посаждането на овощни држвчета на постоянно място е продължило успешно през целия месец. Цвjtвението навред е започнало около 7—8 дни по-рано от миналата година. В ло-топли места, като Стара-Загора, Пловдив, Петрич и др. бадемите, зарзалиите, тжрно-сливките и пр. почнали да цвjtвят още в пжрвите десетина дни на март и в края му вече прецвjtвяли и изобщо добре завжрзали. През последните десетина дни на март тжрносливката вече цвjtфнала и на по-високи места, като Етрополе, Градец, Самоков, Копрившица и пр.

Поради сухото време още от февруари, тревата по ливадите и пасбищата е започнала кжсно да се раззеленява и едва само за овцете е имало паша, а другия добитжк, и особено работният е хранен през целия месец само с оскждна суха храна.

Откжм болести добитжкжт е прекарал месеца изобщо добре.

След гладната зима пчелите от уцелелите кошери сж почнали бжрзо да се сжвземат и подобряват, като са излизали из кошерите си доста често не само за пречистване, но и на паша по цветовете ни дрена, бреста, вжрбата, овощните држвета и другата растителност. На доста места пчелите вече започнали да запжлват питите с пило.

Директор: С. Вацов.

Лозово укоренилище. *Кредитното кооперативно сдружаване* в с. Девня (провадийско), в общото си редовно сжбрание на 22. I. т. г., решило да организира укоренилище за облагородени лозички.

В сжщото сжбрание служението решило да се отпуснат заеми, без заджлжително погашение до 5 годишен срок, на членове, който ще посаждат американски лозя, като всеки член се заджлжава от третата година да *застрахова против градушка* посаденото лозе. Натоварило управителния сжвет да отпусна за целта заемите не срещу личен кредит на членове, а срещу лозето, което ще се засажда от члена. Ако некой от членовете риголва земята с надничари или на лекар, управителния сжвет да констатира самото място и веднага да отпусна нужния заем*).

*) Като отбелязваме горното умно решение на вжпросното сдружение, позволяваме си да му припомним, в интереса на местното им и общо бжлгарско лозарство, новите лозя членовете му да засаждат с *най-добри соотове грозда и само в подходящи за лозя почви, местоположение, изложение* и пр. Сжщо си позволяваме да им препоржчаме да се абонират за единственото бжлгарско лозарско-винарско списание „Лозарски Преглед“ (б. р.).